

ادرار سوختگی چیست؟

شایع ترین مشکل پوستی در بچه هایی که پوشک می شوند، مخصوصا در سن ۹ تا ۱۲ ماهگی، ادرار سوختگی ست. ادرار سوختگی به صورت قرمزی ناحیه ی زیر پوشک دیده می شود و می تواند کاملا بدون علامت و یا بسیار آزاردهنده باشد.

چه عواملی باعث بروز ادرار سوختگی می شوند؟

- رطوبت بیش از حد
- سایش پوشک به پوست بدن کودک
- افزایش pH یا قلیایی شدن محیط زیر پوشک و افزایش فعالیت آنزیم های منطقه که همه ی این عوامل باعث اختلال در عملکرد سد محافظتی پوست ناحیه می شوند. خوب است بدانیم یکی از لایه های سطحی پوست، به طور طبیعی pH اسیدی دارد که نقش مهمی در تحکیم سد دفاعی پوست علیه میکروب ها ایفا می کند.

اما دلیل رطوبت بیش از حد ناحیه ی زیر پوشک چیست؟

پوشک می تواند محیطی بسته و بدون تهویه ایجاد کند که رطوبت زیر آن ماندگار شود. از طرفی ادرار و مدفوع هم به رطوبت طبیعی پوست، اضافه می کنند و ترکیب ادرار و مدفوع با هم، سد دفاعی اسیدی پوست را مختل می کند. در نتیجه نفوذپذیری پوست نسبت به مواد شیمیایی و میکروب هایی که در شرایط عادی هیچ مشکلی برای آن ایجاد نمی کردند بیشتر شده و آسیب می بیند.

ادرار سوختگی بچه ها به سه شدت مختلف دیده می شود:

(۱) خفیف: که می تواند تنها به صورت یک قرمزی بی علامت و یا جوش های پراکنده ی قرمز رنگ باشد.

۲) متوسط: که قرمزی شدیدتری ایجاد می کرده و ممکن است زخم های سطحی هم داشته باشد؛ دردناک است و ایجاد ناراحتی می کند.

۳) شدید: که با قرمزی وسیع و نمای براق (لیچ افتادگی)، زخم های دردناک و گاهی برجسته خودش را نشان می دهد.

موارد خفیف و متوسط معمولا با درمان های خانگی و پمادهای ساده بهبود پیدا می کنند و حدود ۲-۳ روز بیشتر طول نمی کشند.

اگر ضایعات، علی رغم درمان مناسب، بیشتر از ۳ روز باقی بمانند، ممکن است دچار عفونت ثانویه ی قارچی شده باشند. در موارد نادری هم اگر به ادرار سوختگی خیلی دیر رسیدگی شده باشد، ممکن است باکتری های استافیلوکوک اورئوس، استافیلوکوک پیوژنز و یا ویروس هرپس سیمپلکس عفونت را شدیدتر کنند. درمان این نوع ادرار سوختگی به دلیل خطر بالای عفونت سیستمیک، منحصرا توسط پزشک صورت می گیرد.

برخلاف ادرار سوختگی معمول که چین های بدن را درگیر نمی کند، یکی از علائم عفونت قارچی ناحیه ی پوشک، درگیر شدن چین های ناحیه و کشاله ی ران است. مخصوصا اگر کودک سابقه ی اسهال، مصرف اخیر آنتی بیوتیک و یا برفک دهان دارد، احتمال ابتلا به عفونت قارچی بیشتر می شود.

توصیه های غیردارویی برای بهبود ادرار سوختگی:

- مرتب و به محض خیس شدن، پوشک بچه را عوض کنیم.
- زمان هایی در شبانه روز، کودک را بدون پوشک بگذاریم تا ناحیه ی دچار ادرار سوختگی تهویه ی مناسبی داشته باشد.
- از پماد و کرم های محافظتی مثل زینک اکساید، یا وازلین استفاده کنیم؛ به این صورت که اول لایه ی ضخیمی از پماد زینک اکساید را روی پوست ناحیه بمالیم و بعد روی آن را با لایه ای از وازلین بپوشانیم که جلوی تماس مستقیم پوست با پوشک را گرفته باشیم.
- یک نکته ی جالب که شاید نمی دانستیم آن است که اگر در شرایطی هستیم که هیچ دارویی در دسترس نداریم، می توانیم کمی شیر مادر را به ناحیه ی ملتهب ادرار سوختگی بمالیم. شیر مادر، اثرات ضدالتهابی و ضد میکروبی دارد.
- از هرگونه مواد شوینده یا کرم های بودار یا حاوی مواد نگهدارنده، دستمال های مرطوب حاوی الکل و مواد معطر اجتناب کنیم.
- استفاده از انواع پودرها مثل پودر تالک یا نشاسته ذرت، ممنوع می باشد. چون ممکن است وارد دستگاه تنفسی کودک شده و خطرناک باشند. پودرهای جوش شیرین و بوریک اسید نیز به دلیل جذب پوستی و ایجاد اثرات سمی در کودک، نباید استفاده شوند.

توصیه های دارویی برای بهبود ادرار سوختگی:

اگر علی رغم تمام این مراقبت ها، ادرار سوختگی هم چنان وجود دارد و آزاردهنده است، می توانیم از پمادهای کورتونی کم قدرت مثل هیدروکورتیزون برای کاهش التهاب ناحیه استفاده کنیم. یادمان باشد هرگز از کورتون های پر قدرت مثل بتامتازون، برای بچه ها استفاده نکنیم. چون جذب مقدار کمی از آنها هم می تواند عوارض وخیمی برای بچه ها به دنبال داشته باشد.

داروهای ضدقارچ موضعی نیز مثل نیستاتین، کلوتریمازول یا کتوکونازول برای موارد ادرار سوختگی طول کشیده عالی هستند. بهترین ترکیب دارویی در ادرار سوختگی طول کشیده با شدت خفیف تا متوسط، ترکیب یک پماد ضدالتهاب و ضد قارچ است.

در انتها با افتخار اعلام می کنیم که **شرکت دارویی ایران نازو** اخیرا و برای اولین بار کرمی را به بازار دارویی ایران عرضه کرده است که حاوی ترکیبات موثر **ضدالتهاب** (هیدروکورتیزون) و **ضدقارچ** (کلوتریمازول) است. این دو ترکیب در کنار هم برای ضایعات قارچی ملتهب پوست استفاده می شوند. خوب است بدانیم این ترکیب دارویی طوری فرموله شده که حتی **برای نوزادان هم قابل استفاده و ایمن است**. اسم این کرم جدید **"کورتی مولد"** بوده و در حال حاضر در داروخانه های سراسر ایران در دسترس می باشد.

مترجم: دکتر زهرا عندلیب

رفرنس ها: (با اندکی تصرف در پاراگراف آخر)

www.uptodate.com

آخرین بازبینی: آگوست ۲۰۲۱